

«አራት ዓመት በሃኪም ቤት፣ 9 ዓመት በአልማ የቤተሰብ ምጣኔ አግልግሎት ተጠቃሚ ነን። እኔ በግለሰብ ቤት ውስጥ በ60 ብር ተቀጥሬ ነበር የምሰራው። ያኔ ትልቁ ልጅ ተወለደች። እሷን ለማሳደግ ተቸግረናል። ለክርስትናዋ እንኳ መደገሻ አጥተናል። በዚህ ምክንያት ሁለተኛ መድገምንም እንኳ አልመኝም ነበር። ነገር ግን ተወለደች። በሃኪም ቤት እገዛ ሦስተኛ እንዳይወለድ አድርገን ቆየን።

«እስከ ዛሬ ድረስም ገቢያችን ትልቅ ነው የሚባል አይደለም። ልጅ አለማብዛታችን ግን እንድንቆጥብ አድርጎናል። አሁንም በ100 ብር ደሞዝ የገበሬዎች አግልግሎት ጽ/ቤት የጥበቃ ሠራተኛ ሆኜ ነው የምኖረው። በመቆጠባችን ግን በጎች ገዛን። አንዲት ላምም አሰችን። ወርልድ ቪዥንም ሌላ ላም ሰጠን።

«ልጆቻችን አይራቡብንም። አይራቆቱብንም። በምግባቸውም ሆነ በልብሳቸው አቅማችን በሚፈቅደው መጠን እንንከባከባቸዋለን። ሁለት ስለሆኑና በደንብ ስለምንይዛቸው በአመጋገብ ጉድለት ወይም በነሮ ጉስቁልና የሚመጣ ህመም የለባቸውም። ጤነኞች ናቸው። የአዕምሮ ጭንቀት የለባቸውም። ሰውነታቸውም የተጎዳና የከሳ አይደለም።

«ልጆቻችንን እያስተማርናቸውም ነው። ትልቁ ብዙዬ ትባላለች። የ7ኛ ክፍል ተማሪ ነች። ትንሿ ስላም ደግሞ 6ኛ ክፍል ደርሷለች። ትምህርታቸውን አቋርጠው አያውቁም። የትምህርት መሳሪያ አይቸግራቸውም፤ እኛው ነን አሟልተን የምንገዛላቸው።

አቶ መኮንን ታዬ

**ወይዘሮ ቀስሚ አበበ
ከሰሜን ሸዋ ዞን፣ አንጎሳና ጠራ ወረዳ፣ ኑቱ ቀበሌ**

**«የአሁኑ ባሶቤቴ መውሰድ ደፈሰጋል።
‘እነዚህን ስቁምነገር ሳብቃ’
ብዬ ስነግረው ያደምጠኛል።»**

ደህና ጤና

የትምህርት ቤቅ ጤና ጥያቄዎች

«ሁለት ወንዶችና ሦስት ሴቶች ልጆች አሉኝ። አምስቱም ይማራሉ። ሁለቱ ዘንዶር (2001 ዓ.ም) የ10ኛ ክፍል ትምህርታቸውን ጨርሰዋል። አንዱ 7ኛ፣ አንዷ 5ኛ ናቸው። ትንሹ የ2ኛ ክፍል ተማሪ ነው። ሁሉም ትምህርታቸውን አቋርጠው አያውቁም።

«ድሮ የ8ኛ ክፍል ተማሪ እያለሁ ጠልፎ የወሰደኝ ባል ነበረኝ። እነዚህን አምስቱንም ልጆች ከእሱ ነው የወለድኳቸው። አከታትዬ ስለወለድኳቸው ሰውነቴ እየኮሰሰ ይሄድና እደክም ነበር። ባለቤቴ ግን ከዚህም በላይ ብጨምርና አስርም ብወልድ ስለሚፈልግ ጣጣ አልነበረውም። ሴት ልጅ መቀጫዋ አከታትሎና አብዝቶ መውለድ ነው። የምጉዳው እኔ ነኝ። እሱ ምነ ተነካ!? በዚያ ላይ ጠጪና ሰካራም ስለነበረ በፍርድ ቤት ተፋታንና ሌላ አገባሁ።

«የአሁኑ ባለቤቴ መውለድ ይፈልጋል። 'እነዚህን ለቁምነገር ላብቃ' ብዬ ስነግረው ያደምጠኛል።

«የተዋልዶ ጤና አግልግሎት ተጠቃሚ መሆን የጀመርኩት አልማ ከመጣልን ጀምሮ ነው። ዘጠኝ ዓመት ሆነኝ። ከራሴ ተርፎ ሌሎችንም እየመከርኩኝ ተጠቃሚ ሆነው ወደ ምርት እየተሰማሩ ነው።

«አሁን እግዚአብሔር የተመሰገነ ይሁን! ጤነኛ ነኝ። ወደ ሥራም እሰማራለሁ። የግብርና ሥራና ከብት ማርባት እሰራለሁ። እነግዳለሁም። ጥማድ በሬ አለኝ። የእርሻ መሬት አለኝ። ላሞችና በጎችም አሉኝ። ከአማራ ብድርና ቁጠባ ተቋም (አብቁተ) እየተበደርኩኝ እየሠራሁ የራሴን ቤት ሠርቻለሁ።

«የአልማ ወኪሎች የሚያስተምሩን ብዙ ነው። አንድ ለአንድ ስለመወሰን፣ ከጋብቻ በፊት የደም ምርመራ ማድረግ አስፈላጊ እንደሆነ ሁሉ ያስተምሩናል። የሚነግሩንን ተግባራዊ እያደረግን ነው።

«ይህ የአልማ ጉዳይና የእኛ በትልቁ መጠቀም በመፅሔት ቢወጣ ጥሩ ነው። ለልጆቻችንም መማሪያ ይሆናል። ይህ የአልማ ትምህርት ቀደም ብሎ ቢኖር ኖሮ መልካም ነበር። አልማን ከማንም በላይ የማመሰገነው ድርጅት ነው። የበለጠ ያስፋው፣ ያስፋፋው።»

በደቡብ ወሎ ዞን ተንታ ወረዳ የእልማ ተዋልዶ ጤና እገልግሎት

መላክ ፀሐይ ወርቅነህ አሰፋ በተንታ ወረዳ 06 ቀበሌ ነዋሪ ናቸው። በአካባቢያቸው በተዋልዶ ጤና እገልግሎት በተለይም ጉጅ ልማዳዊ ድርጊቶችንና የኤች አይቪ ኤድስ ቫይረስ ስርጭትን በመከላከል እንዲሁም በቤተሰብ ምጣኔ እገልግሎት ዙሪያ የኦርቶዶክስ ቤተክርስቲያንን ወክለው ያገለግላሉ። 16 የጤና ፓኬጅችን በመተግበር በተንታ ወረዳ በሞዴልነት ከተመረጡት አርሃ አደሮች መካከልም አንዱ ናቸው።

“ያለዕድሜ ጋብቻ፤ የሴት ልጅ ግርዛት፤ ግግ ማውጣትና መሰል ጉጅ ልማዳዊ ድርጊቶችን ለመከላከል አስተምራለሁ። ኤች.አይ.ቪ. ኤድስን በመከላከልና የተመጠነ ቤተሰብ እንዲኖር በማድረግ በኩልም ከእልማ ወኪሎች ጋር በመነጋገር እንዲሁ እሰራለሁ።

ሠርግ፣ ተስካር እየተባለ በሚደረግ ድግስ የኩርቻ በቅሎ፣ የወተት ላም፣ የቀንበር በሬ እንዳይሸጥ ቤተክርስቲያንን ወክሎ አስተምራለሁ። በተዋልዶ ጤና ረገድም አራርቆና መጥኖ ባለመውለድ እናቶች በጤናቸው ላይ ጉዳት የሚደርስባቸው ከመሆኑም ባሻገር የሚወለዱት ህፃናት በተገቢው እንክብካቤ አለማድጋቸው ሌላው ችግር ነው። አምስት ደካማ ልጆች አከታተሎ ከመውለድ በማራራቅ በቸስ በቸስ ያሉ ቶሎ አድገው ቶሎ የሚላኩ፤ ቶሎ ለስነ-ምግባር የሚደርሱ ልጆችን መጥኖ መውለዱ ፋይዳው የጉላ ነው። በሌላ በኩል አንዱን ስታጠባ ሌላውን ሣታሳይግ እንደገና በማርገዝ በወላጅና በልጆች ላይ ከሚደርሰው ጉስቁልና ባሻገር እናቶች በዚህ ሁኔታ በቤት ውስጥም ሆነ በውጭ ባለቤታቸውን ማገዝ አለመቻላቸው እንዲሁ ሌላው ችግር ነው።”

መላክ ፀሐይ ወርቅነህ አሰፋ

